

Projektering inför kommande inventeringar (PHS 28 449)

Linköpings stift rapport

Gunnar Nordanskog
2011-03-07

Foto: Sara Gainsford, KLM

Svenska kyrkan
LINKÖPINGS STIFT

Projektering inför kommande inventeringar.
Linköpings stift rapport
Gunnar Nordanskog 2011-03-07

Bakgrund

Under åren 2002-2007 genomfördes inom Linköpings stift en skadeinventering av bemålade inventarier samt en kulturhistorisk karaktärisering av kyrkor och begravningsplatser. Dessa båda projekt har lett till ett stort samlat kunskapsunderlag om det kyrkliga kulturarvet inom stiftet, och har dessutom i fallet med inventarierna lett till att stiftet har kunnat initiera ett stort antal konserveringsprojekt i enlighet med en prioriteringsordning som upprättades vid skadeinventeringen.

Fortfarande återstår dock flera viktiga kategorier där kunskapsläget är bristfälligt. Därför initierades denna *Projektering av kommande inventeringar*, i syfte att genomföra förstudier till en kommande ”storinventering”, där flera olika kategorier av det fysiska kyrkliga kulturarvet skulle inventeras på en gång. Stiftsstyrelsen avsatte 400 000 kr av den Kyrkoantikvariska ersättningen 2009 till projektet, enligt beslut 2008-09-17.

Denna rapport tillställs länsstyrelserna och läns museerna i Jönköpings, Kalmar och Östergötlands län, samt Kyrkokansliet i Uppsala.

Projektets resultat

Projektet har bestått av tre huvudsakliga delar:

Provregistrering i Bebyggelseregistret

Efter det stora arbetet med kulturhistorisk inventering och karaktärisering av kyrkor och begravningsplatser inom Linköpings stift, återstod ett antal kyrkor inom Jönköpings och Östergötlands län som inte hade registrerats i Riksantikvarieämbetets bebyggelseregister. Jönköpings och Östergötlands läns museer fick därför i uppdrag att till en maxkostnad om 25 000 kr vardera genomföra en provregistrering och beräkning av tidsåtgång för att registrera återstående objekt (43 och 25 kyrkor i respektive län). Denna del får en direkt tillämpning i projektet *Komplettering av Bebyggelseregistret* (KAE 2010, PHS 30 458).

Provinventering av kyrkliga inventarier av textil och metall

Provinventeringar i fyra kyrkor har genomförts av Kalmar och Östergötlands läns museers konserveringsateljéer. En anpassning av stiftets databas för inventarier har också genomförts. Vidare har hållits ett sammanträde med läns museerna och referensgruppen till den kommande inventeringen, samt en workshop med inventeringsgruppen där bedömningsprinciper och registreringsrutiner utvärderades. Denna del får en direkt tillämpning i projektet *Skadeinventering av inventarier av textil och metall* (KAE 2011, PHS 32 353).

Metodutveckling för inventering och karaktärisering av kyrkor byggda efter 1939

Denna del syftade till att ta fram en hanterlig metod för karaktärisering och breddad kulturvärdesbedömning av moderna kyrkor, vilket får en direkt tillämpning i projektet *Kulturhistorisk karaktärisering av kyrkor och kapell uppförda efter 1939* (KAE 2010, PHS 30 459). Arbetet genomfördes av Kalmar läns museum i form av karaktärisering av två kyrkor och en metodutvecklingsrapport. Dessa rapporter redovisas separat.

Slutsats, avvikelser mellan projektplan och projektresultat

Som projektering kan projektet anses vara väl genomfört, eftersom det har givit goda planeringsunderlag till tre andra inventeringar.

Den brett upplagda ansatsen har dock inte genomförts fullt ut. Det uttalade syftet med projektet var att det skulle leda fram till en ”storinventering”, en enda stor fältinsats där så mycket som möjligt kunde inventeras samtidigt. Denna ambition visade sig vara alltför omfattande för att kunna genomföras. Erfarenheten visar också att en inventering aldrig kan göras färdig en gång för alla, eftersom såväl bestånd som skadestatus är under ständig förändring. Fortsatta besök i kyrkorna kommer därför att vara nödvändiga för att hålla de tidigare genomförda inventeringarna uppdaterade, varvid nya föremålskategorier kan inventeras efterhand.

Vi har också tills vidare övergivit tanken på en stor databas med alla kulturhistoriska kategorier samlade på ett ställe, framförallt därför att ansvaret för en sådan databas måste ligga på nationell nivå för att det långsiktiga underhållet ska kunna garanteras. För tillfället fungerar dock varken Svenska kyrkans Kyrkobyggnadsregister eller Riksantikvarieämbetets Bebyggelseregister tillfredsställande för de behov som finns hos allmänhet, församlingar, forskning och antikvariskt verksamma.

Kostnadssammanställning

Sammanställning kostnader	Belopp
<i>Arbete enl beställning</i>	
JLM provregistrering bebreg	24 997,00 kr
ÖLM provregistrering bebreg	24 500,00 kr
KLM provinventering textil & metall	73 925,00 kr
ÖLM provinventering textil & metall	39 000,00 kr
ÖLM provinventering textil & metall	45 990,00 kr
KLM metodutveckling kyrkor efter 1939	100 000,00 kr
KLM metodutveckling kyrkor efter 1939, del 2	40 000,00 kr
 <i>Projektmöte textil- & metallinventering</i>	
Acta konserveringscentrum (Annmarie Christensson referensgrupp)	10 433,00 kr
Uppsala kyrkliga samfällighet (Gunnel Berggrén referensgrupp)	7 488,19 kr
JLM mötesdeltagande	12 707,00 kr
KLM mötesdeltagande	10 149,00 kr
Cornea: justeringar av inventeringsprogram	9 937,50 kr
Restaurang Yogi (lunch)	820,00 kr
 Summa	 399 946,69 kr
 Återstår	 53 kr